

PRINCIPPER FOR TILBAGEFØRELSE VIA DEN GRØNNE CHECK¹

Som det fremgår af notaterne 'Baggrundsnotat om økonomien for klimaplanens transportdel' og 'Indførelse af flyafgift', finder vi det vanskeligt at vurdere præcist, hvor mange penge øgede forbrugsafgifter vil indbringe. Hvorvidt der skal tilbageføres større eller mindre beløb via den grønne check hænger i stor udstrækning sammen med, om borgerne nedsætter deres forbrug eller har uændret adfærd. I sidste tilfælde vil provenuet selvsagt være større. Enhedslisten vil dog allerede nu skitsere en række principper for, hvordan tilførslen skal ske til den grønne check.

- Først og fremmest skal dem med de laveste indkomster opleve det største løft. Derfor skal tillægget til den grønne check for lavindkomster hæves betragteligt.
- Dernæst skal selve den grønne checks grundbeløb hæves for alle, der modtager den grønne check.
- Hvis der stadig er et overskydende provenu, kan det komme på tale at hæve indkomstgrænserne. Først og fremmest fra de 258.000 kr., der er indkomstgrænsen for tillægget for lavindkomster, sekundært for indkomstgrænsen for selve den grønne check fra de nugældende 441.000 kr. og ved at sænke aftrappingsprocenten, så den grønne check ikke aftrappes så hurtigt. Dette vil i højere grad kompensere middelindkomsterne.

Regneeksempel på den grønne check

I dette regneeksempel vil vi givet nogle antagelser vise, hvordan vores compensation via den grønne check kunne se ud. Vi kender som nævnt ikke provenuet af højere brændstofafgifter og indførelse af flyafgifter, men antager her, at afgifterne indbringer ca. 4 mia. kr. til statskassen. De skal sendes tilbage via den grønne check.

Først skal vi finde den seneste besparelse på den grønne check, der omfattede hele populationen, dvs. både pensionister og ikke-pensionister. Det drejer sig om den sænkelse af den grønne check, der var knyttet til afskaffelsen af forsyningsikkerhedsafgiften i 2014². Her nedsatte man den grønne check fra 1.300 kr. til 955 kr., og den supplerende grønne check fra 300 kr. til 220 kr. Det gav en besparelse på de to grønne checks på hhv. 26,5 pct. og 26,6 pct. Vi regner videre med udgangspunkt i de 26,5 pct.

Det blev opgjort i lovforslaget, at besparelsen var på hhv. 1,25 mia. kr. i umiddelbart merprovenu og 1,05 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd, og i 2014 var den samlede udgift til grøn check 5,57 mia. kr.³ Det vil sige, at besparelsen var på 22,4 pct. i umiddelbart merprovenu og 18,9 pct. efter tilbageløb og adfærd.

Når vi kender ændringen i den grønne check og ændringen i den samlede besparelse, begge i procent, kan vi udregne elasticiteten ved at dividere de to procentvise ændringer med hinanden. En elasticitet udtrykker netop forholdet mellem to procentvise ændringer. Elasticiteten er 0,85, når man anvender provenuvirkningen i umiddelbar virkning, og 0,71, når man anvender provenu efter tilbageløb og adfærd.

For at lave den endelige provenuvurdering skal elasticiteten ganges på to ting. Først skal vi kende den samlede udgift til grøn check i det relevante år 2019. Den kender vi fra seneste Finanslov, hvor den er estimeret til 3,3 mia. kr.⁴ Dernæst skal vi bestemme en stigning i beløbet for den grønne check. Vi sætter her den grønne checks grundbeløb for ikke-pensionister op med 800 kr. Vi skal nu finde den procentuelle stigning ved at dividere de 800 kr. med det nuværende beløb på 525 kr. Det

¹ <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/groen-check-en-historisk-oversigt>

² https://www.ft.dk/ripdf/samling/20141/lovforslag/14/20141_14_som_fremsat.pdf

³ <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=2048> Tabel OFF10.

⁴ <http://www.oes-cs.dk/bevillingslove/doctopic?book=BEVPUBL.FFL19&topic=38.11.01&searchtype=3&line=0#firsthit>

giver en stigning på ca. 152 pct.

Ved at gange vores elasticitet med stigningsprocenten på 152 pct. og slutteligt gange med den nuværende udgift for 2019 på 3,3 mia. kr., får vi en samlet udgift på 4,3 mia. kr. i umiddelbart mindreprovenu og 3,6 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd. Det skal understreges, at overslaget er behæftet med væsentlig usikkerhed og skal ses som et groft skøn.

En udfordring ved vores beregning er, at vi ikke kender antallet af personer, der modtager de forskellige former for grøn check, f.eks. den supplerende check, og om de i så fald modtager for et barn eller for to børn. Ligeledes kender vi ikke antallet af personer, der modtager tillægget for lave indkomster. Dette gælder også andre af de særlige former for grøn check. Derfor har vi i ovenstående beregning regnet ud fra en model, hvor samtlige satser for den grønne check skrues op med en stigning på 152 pct. svarende til stigningen fra 525 kr. til 800 kr. i grundbeløbet.

Da ovenstående beregning er behæftet med en vis usikkerhed, vil vi dog ikke i vores regneeksempel hæve samtlige satser med 152 pct., da vi gerne vil være så sikre som muligt på, at vores hævelse af den grønne check kan rummes inden for en økonomisk ramme på 4 mia. kr.

Derfor vil vores eksempel, der også danner basis for vores brug af den grønne check i beregninger på forskellige familietyper i notatet 'Typeberegninger', tage udgangspunkt i følgende ændringer, som vi under alle omstændigheder kan honorere, hvis øgede afgifter på brændstof og afgifter på flyrejser øger statens indtægter med 4 mia. kr.:

- En hævelse af den grønne checks grundbeløb med 800 kr. for ikke-pensionister og med 425 kr. for pensionister, så alle modtager 1.325 kr. i grøn check som udgangspunkt. Dette vil bringe den grønne check tilbage på niveauet fra før, man beskar checken i 2014, hvor den grønne check var på 1.300 kr.⁵
- En fordobling af tillægget for lave indkomster fra 280 kr. til 560 kr.

Virkningen ses i nedenstående tabel:

Regneeksempel: Grøn check inklusiv tilbageførsel ved 4 mia. i provenu fra adfærdsregulerende afgifter	(kr.)
Nuværende grøn check – grundbeløb	525
Nuværende grøn check – tillæg til lave indkomster	280
I alt	805
Nuværende grøn check for pensionister	900
Nuværende grøn check – tillæg til lave indkomster	280
I alt	1.180
Enhedslistens tilbageførsel (800+grundbeløb)	1.325
Enhedslistens tilbageførsel + tillæg til lave indkomster (280+tillæg)	560
I alt	1.885

⁵ <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/groen-check-en-historisk-oversigt>